

Hoe maak je een high-key of low-key foto?

De belichting die je kiest, is bepalend voor de sfeer van een foto. Dat geldt zeker voor high-key en low-key. Het donkere low-key staat voor pure dramatiek en mystiek. De lichte tonen van een high-key foto roepen associaties op met puurheid, zuiverheid en hoge kwaliteit. In deze expertcursus leer je hoe je de twee effecten kunt bereiken en inzetten.

Low-key

Bij een low-key foto overheersen de donkere tonen het beeld. De stijl werd al ver voor de uitvinding van de fotografie gebruikt. Tijdens de renaissance en vooral de barok werden veel schilderijen in clair-obscur gemaakt, letterlijk vertaald donker licht. Door de techniek krijgen de schilderijen niet alleen meer drama, ze worden ook als realistischer beschouwd omdat je diepte suggereert. Tegenwoordig zie je de techniek ook geregeld bij films en in de fotografie.

Naast een overwegend donker beeld, kenmerkt een low-key foto zich door een hoog contrast. Slechts een deel van de foto is verlicht, de rest valt geheel of gedeeltelijk weg in de donkere partijen. Door het hoge contrast en de donkere tinten krijgen low-key foto's veel drama. Ze zijn vaak mysterieus en geschikt om spanning in een foto te brengen. Contrast is belangrijk in een low-key foto. Daarom is een onderbelichte foto geen low-key, maar gewoon een donkere futloze foto zonder contrast.

Foto © [Sachavanmanen](#)

High-key

High-key fotografie is precies het tegenovergestelde: hier domineren de lichte tonen de foto. De techniek komt van oorsprong afkomstig uit de filmindustrie. Omdat de schermen niet goed met veel contrast konden omgaan, werd de verlichting zo aangepast dat er weinig schaduwen te zien zijn, met als bijkomend gevolg dat het beeld licht van toon is.

Door de lichte toon geeft een high-key foto een positief gevoel en wordt het geassocieerd met natuurlijk, puurheid en zuiverheid. Niet voor niets zie je high-key fotografie vaak terug bij newborn shoots, reclamefoto's voor gezonde voeding en modefoto's voor zomerkleding. Ook Apple maakt veel gebruik van high-key fotografie omdat het de suggestie van hoge kwaliteit geeft.

Overbelichting kan helpen bij high-key fotografie, maar gewoonweg overbelichte foto's hebben een te hoog contrast om voor high-key door te gaan.

KATI VAN HELDEN PHOTOGRAPHY

Foto © [KativanH](#)

Kleur of zwart-wit

Heel vaak worden high-key foto's in kleur en low-key foto's in zwart-wit gemaakt. Dat is niet vreemd als je onthouden hebt dat het bij de eerste om lage en bij de tweede om hoge contrasten gaat. Juist in zwart-wit werk je veel met contrasten en lijkt dus bij uitstek geschikt voor low-key fotografie. Het is daardoor ook makkelijker om in zwart-wit te werken. In zwart-wit kun je veel makkelijker een achtergrond donkerder maken, zonder dat je last hebt van kleurveranderingen. Als je goed belicht, is kleur ook heel geschikt voor low-key fotografie. Juist die paar tonen kleur kunnen het effect versterken. Denk maar aan de schilderijen: die zijn allemaal in kleur.

Bij high-key fotografie zie je veel kleurenfoto's, omdat kleurenfoto's heel goed werken met een laag contrast. De kleuren in de foto worden al gauw meer pasteltinten en die vergroten het gevoel dat een low-key foto van zichzelf al heeft. Natuurlijk kun je ook meer verzadigde kleuren gebruiken of zwart-wit, zolang het contrast in de foto maar laag is en je dus weinig schaduwen hebt.

Histogram

Om te controleren of je een goede high-key of low-key belichting hebt gemaakt, is het histogram een handig hulpmiddel. Bij low-key ligt het grootste deel van de foto aan de linkerkant van het histogram, bij high-key is dat aan de rechterkant. Waar je bij een normaal verlichte foto bij voorkeur geen pieken helemaal rechts of links hebt, is dat bij high- en low-key fotografie in principe niet erg. Zeker als je met een goede donkere of lichte achtergrond werkt, zul je al snel een piek zien.

Het betekent overigens niet dat bij een high-key foto geen pixels links in het histogram mogen zitten en bij een low-key foto geen pixels rechts. Met een hoog contrast kun je nu eenmaal een licht punt in een donkere foto hebben en een laag contrast sluit een donker element niet uit. Zolang het histogram maar duidelijk overwegend links bij low-key en rechts bij high-key ligt. Bedenk altijd dat niet het histogram het beeld bepaalt, maar het beeld het histogram.

Foto © [KeesWillemstein](#)

Natuurlijk en kunstlicht

Om de contrasten te beheersen, worden bij high-key fotografie vaak veel lichtbronnen gebruikt. Zo kun je namelijk heel goed de schaduwen invullen. Bij low-key fotografie gebruik je meestal maar één of twee lichtbronnen. Je hoeft slechts weinig te verlichten, de rest mag wegvallen. Voor beide vormen van fotografie is het belangrijk om heel goed de lichtbronnen aan te sturen. Het werken met lampen of flitsers is vaak het makkelijkst, omdat je dan de meeste controle hebt.

Per se nodig is het niet. Wie goed kijkt naar hoe het licht valt, kan ook bij bestaand licht uitstekende high-key en low-key foto's maken. Het zal je niet verbazen dat je dan voor high-key eerder overdag fotografeert en voor low-key als de zon ondergaat of net onder is. Reflectieschermen zijn echter bijna onontbeerlijk om het contrast tot in detail te sturen, zowel bij natuurlijk licht als bij het werken met lampen.

Lichtval en omgeving

Voor het juiste effect moet je heel nauwkeurig het licht sturen, zowel bij high- als bij low-key. Bij low-key wil je dat er zo min mogelijk licht op de achtergrond valt. Je wilt slechts wat lichtaccenten hebben. Frontaal licht werkt daarom niet zo goed bij low-key. Bij voorkeur valt het licht van opzij of van achteren. Het mag best hard licht zijn, dan wordt het contrast duidelijker.

Bij high-key heb je meer vrijheden om met de lichtval te spelen. Het licht moet vooral zacht zijn. Belangrijk bij high-key fotografie is dat je de achtergrond juist licht houdt, maar ook niet te licht om overstraling en een te hoog contrast met het onderwerp te voorkomen.

Niet alleen het licht bepaalt de uitstraling, je moet goed kijken waar je de foto gaat maken. Een high-key foto maak je in een lichte omgeving met bij voorkeur weinig harde kleuren. Zorg ook dat een eventueel model lichte kleding draagt. Wit is handig, maar lichte pasteltinten werken ook erg goed.

Bij low-key zoek je een donkere achtergrond en draagt een model donkere kleding zonder harde kleuren. Het is overigens een misverstand dat je bij low-key een egaal zwarte achtergrond en bij high-key een egaal witte achterwand nodig hebt. Bij low-key is het vooral belangrijk dat je de hoeveelheid licht in de achtergrond minimaliseert, zodat de nadruk op het onderwerp ligt.

Foto © [meneerlex](https://www.meneerlex.nl)

Bestaand licht

Hoewel het met bestaand licht werken lastiger is om high- en low-key foto's te maken, kan het wel. Low-key fotografie is dan net even wat makkelijker, omdat je eenvoudiger licht weghaalt dan dat je het toevoegt. Parkeergarages, maanlicht en straatverlichting zijn prima voor low-key opnames. In een kamer kun je met gordijnen het licht vrij goed regelen. Let er wel op dat de gordijnen dik genoeg zijn en als je in kleur fotografeert dat ze een neutrale toon hebben.

Heb je de beschikking over twee kamers, dan kun je een kamer geheel verduisteren en met de deur naar de andere kamer het licht uit die kamer regelen. Probeer in beide gevallen dat het licht niet rechtstreeks in de camera of op de achtergrond valt. Net als schilders kun je ook gebruik maken van kaarsen of heel kleine lampjes. Let ook hier weer goed op mogelijke kleurzwemen. Werk wel vanaf statief, de sluitertijden zullen al snel lang zijn, om ruis te voorkomen werk je namelijk bij lage gevoeligheden.

Wil je high-key opnames bij bestaand licht maken, dan moet je een voldoende heldere dag of ruimte hebben. Een kamer met een groot raam en witte muren, lichte vloer en plafond is ideaal. Het licht wordt dan vanzelf zacht, omdat het van alle kanten wordt gereflecteerd. Plaats het onderwerp niet te dicht bij de achtergrond, zo voorkom je schaduwen en houd je het contrast laag. Met dunne doeken kun je het licht nog verzachten. Buiten zoek je een achtergrond op met lichte tonen.

Hoewel een overbelichte foto niet per se een high-key foto is, kun je wel wat overbelichten om het effect te vergroten. Met reflectieschermen en zwarte doeken kun je wat extra licht richten of juist weghalen om het gewenste effect te krijgen.

© Shamira Raymann

Foto © [Shamiraraymann](#)

Studio-opstelling

Wil je volledige controle, dan ontkom je niet echt aan het werken met lampen of flitsers. Dit kun je natuurlijk uitstekend combineren met natuurlijk licht. Bij low-key opnames kies je dan een zo kort mogelijke sluitertijd, zodat het omgevingslicht vrijwel geheel genegeerd wordt. Bij high-key werk je vanaf statief met langere sluitertijden om het omgevingslicht juist te gebruiken voor een lichtere foto. Let daarbij wel op dat je onderwerp niet beweegt.

Net als bij bestaand licht zorg je bij het gebruik van kunstlicht dat bij low-key fotografie er (bijna) geen licht op de achtergrond valt. Je kunt een vrij harde lichtbron gebruiken, zoals een snoot, zodat je heel gericht een detail of contouren verlicht. Met een softbox kun je een groter vlak verlichten, bijvoorbeeld een gezicht. Te hard licht in een gezicht is niet per se mooi.

Wat belangrijker is dat het licht bij voorkeur van opzij of van achter komt. Bij zijlicht kun je met donker karton voorkomen dat licht op de achtergrond valt. Wil je wel frontaal verlichten, zorg dan dat de afstand tussen onderwerp en achtergrond veel groter is dan de afstand tussen onderwerp en lichtbron. Veel lampen heb je niet nodig, in principe heb je aan één lamp genoeg, al dan niet aangevuld met een reflectiescherm om een klein beetje de schaduwen in te vullen.

Let goed op dat je genoeg contrast in de opname brengt, low-key is meer dan alleen een donkere foto. Wil je wel wat detaillering in de achtergrond, stel dan van opzij een zachte lichtbron op die slechts weinig vermogen levert.

Bij high-key fotografie gebruik je al snel veel lichtbronnen om alle schaduwen in te vullen. De achtergrond verlicht je bij voorkeur met twee lampen, aan beide zijden eentje om het egaal uit te lichten. Zorg dat er geen licht op het onderwerp valt, je kunt dit verhinderen door de lichtstraal naar voren af te schermen met karton. Hiermee heb je de basis gelegd. Vervolgens licht je het onderwerp uit. Dat kan prima met één lamp en een reflectiescherm. Het licht zet je vrij dicht op het onderwerp en je gebruikt een zachte diffusor, zoals een softbox. Je wilt immers zo min mogelijk contrast in de foto.

Het licht kan zowel van zij als van voren komen. Als het hoofdlicht is geplaatst, gebruik je een invullicht of reflectieschermen om schaduwen in het onderwerp te voorkomen. Let goed op dat er geen schaduwen op de achtergrond vallen, vul die eventueel in met extra lampen of zet je onderwerp verder weg van de achtergrond. Maak je een tabletop (een stilleven op tafel) met high-key, dan is een fototafel met een halftransparant blad ideaal.

Foto © [Mirthevdberg](#)

Experimenteren

Bij het maken van een goede high- of low-key foto komt duidelijk meer kijken dan gewoon de belichting aanpassen. Je zult veel moeten experimenteren om te zien wanneer je het juiste effect kunt krijgen. Eenmaal onder controle heb je een mooie techniek om je foto's nog krachtiger te maken en de kijker te sturen in wat je wil zeggen. Een simpel trucje is het zeker niet en dat maakt een goede high- of low-key juist zo interessant.